

Obsah

11 – 19

Prológ

21 – 85

Hlas nikdy nezostarne

Rozhovory s Evou Blahovou nielen o speve

87 – 101

Vizitka

103 – 121

Vyznanie študentov a kolegov

123

Epilóg

JUDr. Janko Blaho spieval s mnohými významnými opernými umelcami, hviezdami tej doby – nechýbal legendárny ruský basista Fjodor Šaljapin. Často hosťoval aj vo viedenskej Volksoper, v Rumunsku, vo Varšave, v Národnom divadle v Prahe. K výnimočným kultúrnym udalostiam patrilo trojmesačné turné v Číne (1957) spolu s českými umelcami. Koniec zahraničných možností účinkovania prerušila Jankovi Blahovi emigrácia jeho brata Pavla do USA.

Dcéra Eva sa napriek počiatocnému otcovmu negatívne postoju predsa len tiež ocitla vo víre umenia. Prísny tati do jej výučby nezasahoval, iba z ústrania korigoval. Nechcel učiť vlastnú dcéru, preto ju na VŠMU v Bratislave „posunul“ profesorke Anne Hrušovskej. Po pani Mimi Kišonovej-Hubovej, rodinnej priateľke, to bola ďalšia slovenská operná diva, ktorá Eve Blahovej otvorila dvere do operného sveta. Keď skončila VŠMU, zdalo sa, že dosiahla vytúžený cieľ. Po schodoch, ktoré pre niektorých viedli priamo k bohémскому Helikonu, však „jej“ Parnas ostával stále iba mýtickou horou...

Keď sa po viac ako dvadsiatich rokoch „prepadla“ zo sopránových výšok svojho hlasu do nižších polôh a registrov mezzosopránu a svojej profesorke zaspievala temperamentnú Habaneru, prišli napokon aj pre ňu konvenujúce gestá slávy nielen slávnej Cigánky Carmen.

Eva Blahová však vlastnú divadelnú oponu zažila iba jedenkrát v rakúskom Grazi, nikdy viac si už potom divadelný kostým neobliekla. V nasledujúcom umeleckom období mala iné „opony“, ktoré jej aj bez divadelných šminiek a svetiel rámp priniesli radosť a naplnenie umeleckých ambícií. Silnú pozíciu vo svete operného umenia začali mať jej pedagogické kvality. To, čo nikdy nechcela robiť, stalo sa jej celoživotnou srdcovou záležitosťou. Stala sa vyhľadávanou vokálnou pedagogičkou. A jej prvým medzinárodným zastavením bolo slávne mesto talianskej Lombardie – Miláno.

Keď mal môj otec 65 rokov, zaskočil za pána Jakúbka⁵⁹ Trubadúra, keď mal 68 rokov, spieval pri mojom debute v Slovenskej filharmónii postavu Porcusa,⁶⁰ kde som vystúpila v úlohe Margaréty v oratóriu *Johanka z Arcu* od Arthura Honeggera. Otec spieval aj pred svojou operáciou, keď mal skoro osemdesiat rokov a na operačnej sále sa vraj opýtal:

„Čo chcete, aby som vám zaspieval?“

Podstatné je, ako sa spevák udržuje. Keď bolo v Brne predstavenie k 60. výročiu umeleckej činnosti Richarda Nováka,⁶¹ spieval v *Aïde* Ramfisa. Rok predtým spieval Verdiho *Requiem*. Hlboko sa pred jeho výkonmi skláňam.

Veľmi záleží na tom, akú školu spevák dostane, aké sú to základy. Prečo Lucia Popp nikdy nemenila pedagóga? Naša profesorka Anička Hrušovská s ňou cestovala po celom svete. Myslím si, že Magda Kožená tiež nemala iného pedagóga, i keď sa stretla s mnohými dirigentmi, skvelými klaviristami, ktorí ju určite inšpirujú a niektoré veci aj utvrdia. Častá zmena pedagóga znamená pre každého speváka začiatok jeho konca. To je niekedy tragédia veľkých talentov. Poznala som ich, zapadli prachom a skončili nakoniec v zbore. Ale dobre spievať musíte aj v zbore! Lucia Popp, Edita Gruberová, Ľubica Orgonášová, Sergej Kopčák aj Peter Dvorský, tí všetci začali veľkú kariéru na zahraničných scénach. Úlohou divadla je však budovať si aj vlastné kádre, vybudovať si novú generáciu. Lenže na to musia byť v divadle odborníci, ktorí hlasom rozumejú.

Domnievate sa, že v operných divadlách chýbajú odborníci?

(*Zamyslenie*) Spojila by som odpoveď s edukáciou dirigentov. Ešte v minulom storočí dirigenti aj spievali a viacej sa venovali výchove spevákov. Myslím, že aj Oskar Nedbal dával veľký pozor na to, aby spevák rástol z roly do roly, nie aby sa zničil. Tatimu nikdy nedal spievať Kalafa⁶² alebo Hermana.⁶³ Tie roly by ho boli zabili. To môžete urobiť iba raz. Potom začnete mať v hlase vibrato, poruší sa intonácia, začnú sa niekedy aj psychické problémy. Takže hovoriť o slovenskej škole? Je len jedna dobrá hudba a je len jedno dobré spievanie, ktoré platí tak v Azerbajdžane ako v Kanade, v Južnej Amerike, všade na svete.

59 Imrich Jakúbek (1922 – 1969) bol v rokoch 1963 – 1969 ozdobou SND, spieval veľké tenorové party talianskej a svetovej opernej literatúry.

60 Tenorová postava Prasaťa z Honnegerovho oratória *Jana z Arcu* (*Jeanne d'Arc*).

61 Richard Novák (1931) je český operný spevák, skladateľ aj organista. Má v repertoári kompletne operné dielo Bedřicha Smetanu, Bohuslava Martinů a Leoša Janáčka. Zo svetových autorov našťudoval diela G. Rossiniho, W. A. Mozarta, G. Verdiho, S. Prokofieva aj A. Berga. Hostoval v zahraničí ako interpret Janáčkových oper.

62 Titulná postava v opere G. Pucciniho *Turandot*.

63 Titulná postava v opere P. I. Čajkovského *Piková dáma*.